

**«Перелік основних термінів», підготовлено групою експертів
Шияном А.А., Нікіфоровою Л.О., Дьогтєвою І.О.**

CORDIS – інформаційна служба спільноти з досліджень та розвитку (CORDIS) є основним джерелом результатів Європейської Комісії для проектів, що фінансуються рамковими програмами ЄС з досліджень та інновацій, від FP1 до Horizon Europe [1].

АКРОНІМ – коротка назва, яка легко запам'ятовується та вимовляється, яка ідентифікує проект; його можна створити, наприклад, з перших літер назви проекту [2].

АФІЛІЙОВАНІ ОСОБИ – суб'єкти, пов'язані з бенефіціаром рамкової програми Horizon Europe. Афілійовані особи беруть участь у виконанні завдань із подібними обов'язками та правами, що й бенефіціар, але не підписують Грантову угоду [2].

БЕНЕФІЦІАР – юридична особа, яка підписала Грантову угоду з Європейською Комісією (або одним із її виконавчих агенцій) і несе повну відповідальність за виконання покладених на неї завдань у проекті [2].

ВИКОНАВЕЦЬ – будь-яка особа (резидент або нерезидент), що має письмову угоду з партнером з розвитку або уповноваженою партнером з розвитку особою та забезпечує реалізацію проекту (програми), у тому числі на платній основі [3].

ГОРИЗОНТ 2020 – восьма рамкова програма фінансування дослідницьких та інноваційних проектів Європейського Союзу в 2014-2020 роках [4].

ГОРИЗОНТ ЄВРОПА – наступна, дев'ята рамкова програма фінансування дослідницьких та інноваційних проектів Європейського Союзу в 2021-2027 роках [2].

ГРАНТ – грошові або інші засоби, що передаються також міжнародними організаціями, а також громадянами та юридичними особами (в т. ч. іноземними) для проведення конкретних наукових, досліджень, розробки законопроектів, підготовки кадрів та ін. цілей на умовах, передбачених грантодавцем. Гранти надаються безкоштовно і без повернення [5];

– фінансові чи інші ресурси, надані на безоплатній і безповоротній основі державою, юридичними, фізичними особами, у тому числі іноземними, та (або) міжнародними організаціями для розвитку матеріально-технічної бази для провадження наукової і науково-технічної діяльності, проведення конкретних фундаментальних та (або) прикладних наукових досліджень, науково-технічних (експериментальних) розробок, зокрема на оплату праці наукових (науково-педагогічних) працівників у рамках їх виконання, за напрямками і на умовах, визначених надавачами гранту [6];

– прямиий фінансовий внесок, перерахований з бюджету ЄС для відшкодування частини витрат на діяльність, що відповідає політиці ЄС [2].

ГРАНТОВА УГОДА (ДОГОВІР ПРО НАДАННЯ ГРАНТУ) (GA) підписаний між координатором та партнерами консорціуму проєкту та Європейською комісією або її виконавчим агентством з метою реалізації проєкту, що фінансується за програмою Horizon Europe [2].

ГРАНТОДАВЕЦЬ – це вітчизняна чи зарубіжна благодійна організація, що надає грантову підтримку конкретним проєктам, які відповідають її цілям і завданням [11].

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ПРОСТІР (ERA) – єдиний ринок досліджень, інновацій та технологій у всьому Європейському Союзі без кордонів. ERA впроваджується з 2000 року. Вона забезпечує вільний рух як дослідників, так і знань [2].

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ – окремий вид установи, яка є юридичною особою приватного або публічного права, діє згідно з виданою ліцензією на провадження освітньої діяльності на певних рівнях вищої освіти, проводить наукову, науково-технічну, інноваційну та/або методичну діяльність, забезпечує організацію освітнього процесу і здобуття особами вищої освіти, післядипломної освіти з урахуванням їхніх покликань, інтересів і здібностей [7].

ЗАЯВКА НА СПІВФІНАНСУВАННЯ ПРОЄКТУ з бюджету ЄС, подана у відповідь на опубліковане конкурсне оголошення [2].

ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ КОД УЧАСНИКА (PIC) – це дев'ятизначне число, яке Європейська комісія призначає юридичним особам.

Зареєструвати або знайти даний даний код можна на порталі [Funding & tender opportunities](#) [2].

ІНФОРМАЦІЙНА ПАНЕЛЬ (ДАШБОРД) – інтерактивна платформа відображення даних. Панель інструментів пропонує зручний і загальнодоступний інструмент для вибору даних про участь у поданих заявках та проектах, таких як показники успішності, виділені кошти. Він пропонує інтуїтивно зрозумілі функції фільтрації, що дозволяє аналізувати участь, наприклад, за географічним розташуванням та окремими країнами, предметною областю дослідження, типами організацій тощо [2].

КЛАСТЕР – тематичний елемент другого рівня програми Horizon Europe «Глобальні виклики та промислова конкурентоспроможність». У рамках програми Horizon Europe ми маємо 6 тематичних кластерів [2].

КОНКУРС ПРОПОЗИЦІЙ – конкурс пропозицій у рамках програм Європейського Союзу, включаючи рамкову програму Horizon Europe [2].

КООРДИНАТОР – головний бенефіціар в консорціумі. Тільки він один із всіх бенефіціарів консорціуму веде комунікацію з офіцером Європейської Комісії, отримує фінансування від ЄК за грантовою угодою та в подальшому перераховує кошти членам консорціуму відповідно до узгодженого бюджету та розміру отриманого фінансування від ЄК [2].

КРАЇНИ, АСОЦІЙОВАНІ ДО РАМКОВОЇ ПРОГРАМОЮ ГОРИЗОНТ ЄВРОПА: Албанія, Вірменія, Боснія і Герцеговина, Чорногорія, Грузія, Ісландія, Ізраїль, Косово, Молдова, Марокко, Північна Македонія, Норвегія, Сербія, Туніс, Туреччина, Україна, Великобританія (після підписання угоди про асоціацію з Європейською комісією), Фарерські острови. У випадку програми Євратом до асоційованих країн додатково входять Україна та Великобританія. Список асоційованих країн оновлюється країнами, які приєднуються. Horizon Europe; Programme Guide [2].

МАЛІ ТА СЕРЕДНІ ПІДПРИЄМСТВА (МСП) - мікро, мале або середнє підприємство (компанія) відповідно до Рекомендації Європейської Комісії від 6 травня 2003/361/ЕС, для того, щоб мати право на фінансування ЄС як МСП, компанія повинна відповідати певним умовам, зокрема:

- наймає менше 250 працівників,

- річний оборот до 50 мільйонів євро та/або підсумок річного балансу до 43 мільйонів євро [2].

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ТЕХНІЧНА ПРОГРАМА – нормативно визначені організаційні межі реалізації міжнародних науково-технічних проєктів, об'єднаних для досягнення спільної мети в рамках пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки країн-партнерів [8].

МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПРОЄКТ - комплекс взаємопов'язаних, спрямованих на дослідження, розроблення, удосконалення та впровадження науково-технічних досягнень робіт (заходів), що проводяться спільно українськими й іноземними вченими відповідно до законодавства України [8].

МОНІТОРИНГ ПРОЄКТІВ (ПРОГРАМ) – система спостереження за станом реалізації проєкту (програми) [3].

НАУКОВА (НАУКОВО-ДОСЛІДНА, НАУКОВО-ТЕХНОЛОГІЧНА, НАУКОВО-ТЕХНІЧНА, НАУКОВО-ПРАКТИЧНА) УСТАНОВА – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, утворена в установленому законодавством порядку, для якої наукова та (або) науково-технічна діяльність є основною [6].

НАУКОВИЙ (НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ) ПРОЄКТ – комплекс заходів, пов'язаних із забезпеченням виконання та безпосереднім проведенням наукових досліджень та (або) науково-технічних розробок з метою досягнення конкретного наукового або науково-технічного результату [6].

ОРГАНІЗАЦІЯ – форма об'єднання людей для їх спільної діяльності в рамках структури; установа, покликана виконувати задані функції, вирішувати встановлене коло завдань, наприклад, школа, інститут, банк, урядова установа [9].

ПОРТАЛ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ (ЄК) присвячений програмам, якими централізовано керує Європейська комісія. Портал включає в себе розгляд заявок на фінансування, інформацію про процеси та програми фінансування, систему подання проєктів, а також інформацію про тендерні процеси. Він також використовується для подання звітів про проєкти, реалізовані за програмами ЄС та для пошуку партнерів за відповідними конкурсами [2].

РАМКОВА ПРОГРАМА – комплексна єдина система фінансування Європейською Комісією (урядом Європейського Союзу) скоординованих загальноєвропейських актуальних наукових досліджень у межах певного періоду (рамок), був рекомендований для застосування і затверджений на Римській Зустрічі на вищому рівні провідних європейських країн у 1983 р. «Рамкова програма» - основний інструмент Європейського Союзу у фінансуванні науково-дослідних робіт, як передбачено Угодою про утворення Європейського Співтовариства (частина 3, параграф XVIII, стаття 166, стор.114. Брюссель, Бельгія, 1984р.) [10].

РАМКОВИЙ ПРОЄКТ – обмежена в часі, ресурсах та вимогах якості унікальна сукупність процесів, направлена на досягнення унікальних цілей та завдань для створення нової цінності (продукту або послуги), яка виділяється в межах конкретної рамкової програми, підтримує її пріоритети і фінансується за її рахунок [10].

РОБОЧА ПРОГРАМА – це документ, прийнятий Європейською комісією, що стосується програмування та планування заходів у програмах, що фінансуються Європейським Союзом, у певній сфері його компетенції. Опубліковано робочі програми, зокрема, для рамкової програми Horizon Europe:

- Рівень I Передова наука;
- Рівень II Глобальні виклики та промислова конкурентоспроможність;
- Рівень III Інноваційна Європа [1].

УГОДА КОНСОРЦІУМУ (СА) – внутрішня письмова угода між партнерами консорціуму проекту, що визначає внутрішню організацію консорціуму. Це стосується, зокрема, розподілу коштів ЄС, додаткових правил, прав та обов'язків партнерів у консорціумі, а також управління інтелектуальною власністю. Її необхідно укласти до підписання грантової угоди з Європейською комісією або її виконавчим агентством [2].

-
1. CORDIS EU research results
  2. «Глосарій Horizon Europe», підготовлено групою експертів Воронич А., Кульчицький І., Лазько Г., Никируй Л., Симочко Т.

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 р. N 153
Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги
4. Horizon 2020.
5. Вікіпедія. Грант.
6. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України
7. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України
8. НАКАЗ МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ від 20.11.2017 р. N 1507 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 грудня 2017 р. за N 1564/31432 Про затвердження Порядку реєстрації міжнародних науково-технічних програм і проектів, що виконуються в рамках міжнародного науково-технічного співробітництва українськими вченими, а також грантів, що надаються в рамках такого співробітництва
9. Словник української мови
10. Вікіпедія
11. [Donor-Advised Funds Glossary](#)